

Dosarul nr. 2r-227/2023
2-20028965-01-2r-26052023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (A. Ciubotaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Iu. Cotruță, L. Pruteanu, I. Țurcan)

DECIZIE

26 iulie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Mariana Pitic
Ion Melniciuc

examinând recursul declarat de Andrei Cojocari

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Cojocari Andrei împotriva BC „Moldindconbank” SA, intervenient principal Agenția pentru Protecția Consumatorului și Supravegherea Pieței privind constatarea faptului existenței clauzelor abuzive, constatarea încălcării drepturilor consumatorului în contractul de credit, constatarea și declararea nulității absolute a contractului de credit, și

acțiunea reconvențională înaintată de BC „Moldindconbank” SA împotriva lui Andrei Cojocari și Irina Seasco privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 16 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Cojocari Andrei, pe motiv că nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel,

c o n s t a t ă :

La 27 februarie 2020, Cojocari Andrei a depus cerere de chemare în judecată împotriva BC „Moldindconbank” SA, intervenient principal Agenția pentru Protecția Consumatorului și Supravegherea Pieței, prin care a solicitat constatarea existenței clauzelor abuzive prin prisma Legii nr. 256 din 09 decembrie 2011 privind clauzele abuzive din contractele încheiate cu consumatorii, în contractul de credit nr. 2014/2R din 25 martie 2014, constatarea faptului încălcării drepturilor consumatorului în contractul de credit nr. 2014/2R din 25 martie 2014, constatarea nulității absolute a contractului de credit nr. 2014/2R din 25 martie 2014 prin prisma Legii nr. 256 din 09 decembrie 2011 privind clauzele abuzive din contractele încheiate cu consumatorii și încălcării dreptului consumatorului, declararea nulității absolute al contractului de credit nr. 2014/2R din 25 martie 2014 prin prisma Legii nr. 256 din 09 decembrie 2011 privind clauzele abuzive din contractele încheiate cu consumatorii și încălcării dreptului consumatorului.

La 17 iunie, 2020 BC „Moldindconbank” SA a înaintat acțiune reconvențională împotriva lui Cojocari Andrei, Irina Seasco, prin care a solicitat încasarea în mod solidar de la Andrei Cojocari și Irina Seasco a datoriei contractuale în sumă de 412 979,17 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 07 iulie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de Cojocari Andrei împotriva BC „Moldindconbank” SA, intervenient principal Agenția pentru Protecția Consumatorului și Supravegherea Pieței privind constatarea faptului existenței clauzelor abuzive, constatarea încălcării drepturilor consumatorului în contractul de credit, constatarea și declararea nulității absolute a contractului de credit, a fost respinsă că neîntemeiată.

A fost admisă acțiunea reconvențională depusă de BC „Moldindconbank” SA împotriva lui Cojocari Andrei, Irina Seasco privind încasarea datoriei contractuale și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat, în mod solidar, de la Cojocari Andrei și Irina Seasco, în contul BC „Moldindconbank” SA suma de 263 547,35 de lei cu titlu de datorie rezultată din contractul de credit nr. 2014/2R din 25 martie 2014 și contractul de fidejusiune nr. 2014/2R-F1 din 25 martie 2014.

S-a încasat, în mod solidar, de la Cojocari Andrei și Irina Seasco, în contul BC „Moldindconbank” SA suma de 12 389,38 de lei cu titlu de taxă de stat.

La 05 august 2022, Andrei Cojocari a declarat apel, solicitând casarea hotărârii instanței de fond, rejudecarea cauzei, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral, iar acțiunea reconvențională să fie respinsă ca nefondată.

Prin încheierea din 21 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Cojocari Andrei și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate întocmită în conformitate cu exigențele Legii și a taxei de stat în sumă de 5 929,81 de lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri.

Prin încheierea din 16 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de Cojocari Andrei, pe motiv că nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2022.

La 07 aprilie 2023, Cojocari Andrei, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 16 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii contestate, cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului s-a invocat că nu este de acord cu soluția emisă de către instanța de apel prin încheierea din 16 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

A mai invocat recurentul că, încheierea din 21 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a acordat termen pentru înlăturarea neajunsurilor, nu a fost recepționată de către Cojocari Andrei și nu există confirmarea primirii acesteia.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată la 16 februarie 2023, care a fost expediată participanților la proces, conform scrisorii de expediere, la data de 01 martie 2023, însă date despre recepționarea acesteia, la materialele cauzei, lipsesc (f.d. 17, vol.3).

Astfel, cererea de recurs înregistrată la 07 aprilie 2023 a fost depusă cu respectarea termenului prevăzut de lege (f.d. 25, vol.3).

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa participanților la proces la 26 mai 2023 (f.d. 34, vol.3).

La data de 06 iunie 2023, BC „Moldindconbank” SA a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat respingerea recursului depus de Cojocari Andrei, ca fiind neîntemeiat

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Completul învederează că, art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Completul relevă că prin hotărârea din 07 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea inițială și admisă acțiunea reconvențională.

La 05 august 2022, Cojocari Andrei, a depus în cancelaria judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cerere de apel nemotivată. De asemenea, tot la 05 august 2022, prin intermediul poștei electronice, a expediat în adresa instanței de fond, cererea de apel nemotivată (f.d. 210,211, vol .2).

În conformitate cu art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu art. 365 alin. (1) lit. d), alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

Elementele cererii de apel prevăzute la alin. (1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea din 21 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Cojocari Andrei și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate întocmită în conformitate cu exigențele Legii și a taxei de stat în sumă de 5 929,81 de lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri.

Încheierea din 21 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată la adresa poștei electronice indicate de către Andrei Cojocari, în cererea de recurs „01andrei77@mail.ru”, la data de 22 decembrie 2022, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică (f.d. 8, vol. 3).

Prin încheierea din 16 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de Cojocari Andrei, pe motiv că nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2022.

Or, în virtutea art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Prin prisma criticilor aduse actului judecătoresc contestat și argumentelor aduse în favoarea casării acestuia, Completul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind restituirea cererii de apel, din considerentele ce succed.

În dezvoltarea acestei ipoteze, Completul de judecată reține ca fiind întemeiată soluția instanței de apel dispusă prin încheierea din 16 februarie 2023, în situația în care apelantul/recurentul nu a înlăturat neajunsurile admise la declararea apelului, în interiorul termenului acordat de instanța de apel, prin încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Conform prevederilor art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură pot fi comunicate și la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată.

În context, este de remarcat faptul că trimiterile electronice prin intermediul tehnicii de calcul și rețelei internet se efectuează imediat, de aceea argumentul recurentului cu privire la faptul că încheierea din 21 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, nu a fost comunicată acestuia și nu există o dovadă de recepționare a încheierii, este apreciat critic de către Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție. Or, indicând în cererea de recurs, adresa electronică și expediind de pe adresa electronică „01andrei77@mail.ru”, cererea de apel nemotivată, Cojocari Andrei, avea obligația pozitivă de a verifica conținutul cutiei poștale.

De altfel, deși, prevederile legii procedurale sunt exprese și certe în cazul declarării apelului, precum și obligația apelanților de a se conforma prevederilor legale în acest sens, cuprinse în art. 365 din Codul de procedură civilă, pentru a evita sancțiunile procedurale, Cojocari Andrei, depunând la 05 august 2022 cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe, a omis de a se conforma normelor procedurale și de a depune cererea de apel în conformitate cu exigențele legii, precum și dovada de plată a taxei de stat în cuantumul prevăzut de lege, având în vedere natura litigiului.

De asemenea, Completul de judecată reiterează că, prin încheierea din 21 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău prin care nu s-a dat curs cererii de apel, apelantului i s-a acordat un termen de 10 zile calendaristice din momentul primirii copiei de pe încheierea în cauză pentru înlăturarea neajunsurilor. Însă, Cojocari Andrei, în afara termenului indicat de către instanță, nu a înregistrat cererea de apel motivată și nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În altă ordine de idei, Completul evocă prevederile art. 113 din Codul de procedură civilă, conform cărora dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Mai mult, instanța de recurs relevă că prezentul litigiu a fost intentat la cererea de chemare în judecată depusă de Cojocari Andrei împotriva BC „Moldindconbank” SA, intervenient principal Agenția pentru Protecția Consumatorului și Supravegherea Pieței. Prin urmare, Cojocari Andrei a cunoscut de existența litigiului și avea obligația de a se interesa de soarta dosarului, precum și de a-și realiza drepturile procedurale în termenul prevăzut de lege.

Prin prisma normelor de drept procedural citate corelate cu situația de fapt, precum și în contextul prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă, conform cărora participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale, Completul evidențiază că, instanța de apel corect a concluzionat că, apelantul în termenul acordat nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel și nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat și cererea de apel motivată.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, reținut și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un remediu efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurentul și-a neglijat valorificarea în termen a drepturilor procedurale.

În atare circumstanțe nu poate fi invocat faptul că lui Cojocari Andrei, i s-ar îngădi accesul la justiție, precum și că nu i s-ar garanta posibilitatea exercitării căii de atac și dreptul la apărare or, împrejurările conturate supra reliefează că, instanța de apel a acordat posibilitatea apelantului, având în vedere inclusiv principiul contradictorialității, să-și poată valorifica drepturile garantate de legislația națională, precum și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului.

De altfel, art. 10 alin. (3) din Codul de procedură civilă, statuează expres că sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Astfel, Completul reține ca fiind întemeiată concluzia instanței de apel privind restituirea apelului ca urmare a neconformării indicațiilor instanței de apel în termenul acordat, având în vedere că legislația în acest sens reglementează expres și cert termenele, precum și condițiile de acceptare a cererilor de apel, iar prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Din considerentele menționate, având în vedere că instanța de apel la emiterea încheierilor contestate s-a conformat prevederilor legale corelate cu circumstanțele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat și va menține încheierea contestată.

În conformitate cu prevederile art. art. 424 alin. (2), 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Cojocari Andrei.

Se menține încheierea din 16 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Cojocari Andrei împotriva BC „Moldindconbank” SA, intervenient principal Agenția pentru Protecția Consumatorului și Supravegherea Pieței privind constatarea faptului existenței clauzelor abuzive, constatarea încălcării drepturilor consumatorului în contractul de credit, constatarea și declararea nulității absolute a contractului de credit și la acțiunea reconvențională înaintată de BC „Moldindconbank” SA împotriva lui Andrei Cojocari și Irina Seasco privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Aliona Miron

judecători

Mariana Pitic

Ion Malanciuc